

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ IX.

Олифантъ, Па. Четверъ 5-го Вересня 1901.

Число 36.

Переглядъ тыж-дневной.

Послѣдняя республканьска конвенція въ стейтѣ Пенсилвенія скѣнчила свою роботу въ протягу 1½ години. Словомъ, конвенція лишь притакнула всему, що „бось“ Quaу и его пріятель вѣе передъ тымъ рѣшили. Встыдъ и ганьба. — Цѣкавы тѣ американскіе демократы и республкань. Демократы оскаржують республкань за се, що тѣ не дають цѣлковито самостоятельности Филиппинцамъ, а мѣжь тымъ дома въ полудневныхъ стейтахъ водбѣрають право голосованія играмъ. Республканьцѣ зновъ роздирають собѣ писки за рѣвноуравненіемъ нѣгровъ въ Америцѣ, а Филиппинцямъ хотять рядити безъ ихъ згоды. Зъ сего видно, що и одній и другій не суть щѣпрій, а кричать такъ, якъ имъ сего потреба для ихъ бизнесу.

Зъ Филиппинѣвъ доносятъ, що тамъ все ще падає невѣольництво и американскій рядъ его терчить, дивить ся на се крозь пальцѣ. Американскій майоръ Sweet, комендантъ 3-го дистрикту въ Мандаана пише такъ: „Невѣольництво есть тутъ причиною вѣчныхъ хлопотѣвъ. Невѣольники утѣкають водъ одного пана до другого, а невятъ то и крадутъ ихъ. Если скарга прійде передъ мене, тогды я жадаю, чтобы влститель доказавъ, що се справдѣ его невѣольникъ. Сли докаже, тогды я не маю зъ нимъ вѣщо больше до работы, е сли жъ есть якій сумнѣвъ, то даю невѣольниковъ грамоту свободы. Тысячѣ Морѣвъ находятъ ся въ невѣольницѣ“.

Протоколы переговоровъ, якій велись мѣжь союзными державами а Хиньцями, ще не подісаніи, но оденъ зъ хиньскихъ повномочниковъ, Сіан-Фу, не мѣгъ пріѣхати на часъ до Пекину зъ причины великого разливу водѣ.

Американскіе газеты наробили були великого крику зъ причины невеликого непорозумѣнія, яке зайшло мѣжь Францією а Турцією. Говорили навѣтъ о войнѣ, въ котрой мала взяти участь цѣла Европа. Тымчасомъ показалося, що се неправда. Франція и Турція вже угодились, а войны не було а навѣтъ не могло бути хочъ бы для того самого, що Турція Франція до борьбы не пара. Се не маленька Греція.

Въ Англіи теперь слѣдно помѣжь народомъ страшно знеохочене и обонятно до политики. Народъ отогне подѣ подытокими татарами и про вѣщо другого не думас. За те Айриши згоранизувались сильнѣйше подѣ влияньемъ бурскон войны и

остро критикують урядъ та домагають ся самоуправы для своего краю.

Въ хвилѣ, коли наша газета иде въ шарокій свѣтъ, сѣдѣть галицкій Русины до урны выборной. Нынѣ якъ разъ день выборовъ до краевого сойму (5-го вересня) и они зъ сучасными орудіемъ народѣвъ, зъ карткою выборною въ рукахъ, ядуть у бѣи, чтобы выбрать хоть колькохъ своихъ заступниковъ и выявити бажане 3 миллионного народу. — О побѣдѣ не можетъ бути й мовы. — Послѣдній актъ wyboru, себто по яну выборовъ передъ выб. урною, выпередили такіе махерства и злодѣйства, такіе надужити и розбѣи, що зникає всяка надѣя. Правыборы переводили ся всюды безъ оповѣщенія термину; комисарѣ зѣздили до сѣтъ ненадѣйно п вѣ такѣмъ разѣ колькохъ (напередъ повѣдомленыхъ) хрипѣвъ и жѣдѣвъ голосовало на такіихъ правыборцѣвъ, якіихъ хотѣвъ староста; протестѣвъ не увзглядювано: де правыборы вышли въ хосенъ народу, касовано ихъ тай переводжено новы и т. д. и т. д. Ось и старій образъ подчасъ новыхъ выборовъ. Все, якъ за часѣвъ Баденъго, бо телеграммы до англійскихъ газетъ донесли онотды, що дня 27. м. м. пріѣшло навѣтъ у сѣднѣй Галичинѣ до проливу крови. 12 людей мало тамъ бути забитыхъ, а 27 раненыхъ. Звѣстно, що галицкій выборы мусять за кождый разъ заговѣтѣти по цѣломъ свѣтѣ. Така вже горка и незавидна доля нашего народу подѣ панованемъ польскои шляхты.

Російскому цареві захотѣло ся бути присутнымъ на великихъ маневрахъ французской арміи и въ той цѣли выѣде незабавки до Франціи. По дорогѣ має такожъ наступити его стрѣча зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ и англійскимъ королемъ. Говорять, немѣвъ бы царъ загадувавъ бути мпровымъ посредникомъ въ законченію полуд.-африканьской войны. Звѣдѣи ся поѣздка и стрѣча монарховъ.

Бурскіе вожды — Бота, Денетъ, Деларей и пр. надѣлали вже водновѣдѣ на звѣтну прокламацію лорда Кіченера. Мѣститъ ся тамъ протестъ, заява и чималый смуткоъ для Англіицѣвъ. Вы обходите ся зъ нами горшъ авѣромъ, а мы все таки будемо бити ся дальше. Нѣяка прокламація въ свѣтѣ не змуситъ насъ до зложенья орудія, бо по нашей сторонѣ правда. Радше згинемо всѣ, якъ маемъ бути въ вашей неволѣ. — Отъ се менше-больше амѣстъ згаданой водновѣдѣ. Англіицѣвъ познали зъ ней, що зводѣки вышли, тамъ вернули, а Буръ можуть ще бити ся другіихъ два роки. Потвер-

джують те саме и рѣжній знатоки полуднево-африканьскихъ водносинъ, котрі пророкують въ додатку, що зъ весною дуже легко може пріѣйти до загального повстанія въ англ. колоніи Кейпъ, населене якомъ що разъ гнѣоснѣйше водгрожує ся Англіицямъ за ихъ варварства и погану господарку. Въ колькохъ еи окрѣгахъ вже Кіченеръ бувъ змущеный знести цивільный а завести войсковой права, хогай се ще лишь початокъ. Зъ колькохъ битѣвъ, якій були зведеніи минувшого тыждня заслуге на увагу битѣвъ подѣ Лейдсбендѣ. Ту потеряли Англіицѣвъ кольканайцѣвъ въ забитыхъ и раненыхъ, а кромѣ сего 3 офицѣровъ и 65 волюкѣвъ достало ся въ бурскій полонъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересень.	1	Ч. Луппа, Вриня
2	П. Бѣтти	
3	С. Вароломен, Тита	
4	Н. 14. Адриана и Наталіи	
5	П. Писеа	
6	В. Моисей мур, Август.	
7	С. Устни, Юванна (поетъ)	

— Вура, що рѣвнала ся гураганови перелетѣла дня 24. м. м. понадѣ повнѣочу частину стейту Нью Джерзи. Дошѣ валивъ все въ одной хвилѣ, а страшна буря валила будынки, зривала дахи, ломала телеграфіи стовпы, реала дроты и всюда сѣла руину. Шкоды дуже великы. Подѣбный гураганъ навѣстивъ въ Оклагомы околицѣ мѣстѣ Енейдерко и Робертъ, О. Т., де 14 тысячъ людей лишило ся безъ даху надъ головою. Великій хмароломъ навѣстивъ въ недѣлю мѣсто Cleveland, O. и зробивъ шкоды больше якъ на миллионъ долларѣвъ.

— Збѣрникъ зъ нафтою запализъ грѣмъ въ Филадельфіи, Па. и се було причиною великого нещастя. Нафта експлюдовала и моремъ пологѣи розбѣлалася докручи. Водѣ сего експлюдовали прочій великій резервуары наповненый бензиномъ и нафтою, почали розливатися все дальше и дальше, тай все по дорогѣ цалили. Побѣювали ся навѣтъ, що горѣючій рѣки дойдуть до моря и попалятъ въ пристани кораблѣ. Але працѣвала сторожа пожарна и помагавъ хто мѣгъ; сыпали тамъ и т. п. тай не допустили до сего. Въ часѣ катастрофы згинуло до 20 людей, а понавѣдѣ 100 е попареныхъ.

— Чудне кура (якъ доносѣтъ газ. „Волны“) высидѣла квочка одной жидѣвцѣ въ Житомирѣ (Росія), бо ажъ зъ чотырма ногами. Одна пара ногъ е въ него на звычайномъ мѣсци, а другая недалеко хвосты. Се чотыроного курятко ховає ся, вѣтъ добре и бѣгає лѣпше водѣ своихъ братѣвъ и сестричѣвъ.

— Полиція въ мѣстѣ Нью Йоркѣ увѣольнила онотды зѣдому розпустѣ молодѣу а хорощу дѣвчину, котру тамъ хитрощами затагули и держали мѣвъ невѣольницѣ. При той нагодѣ дойшли, що большу частину дѣвчатъ, такъ въ Нью Йоркѣ, якъ и по аншихъ мѣстахъ вербуютъ до такіихъ домѣвъ подступомъ. Наибольше труднѣтъ ся тымъ жидѣвкамъ: они вѣдутъ до Европы и туманѣтъ дѣвчата, що достануть „добрѣ службу“, або берутъ ихъ зѣ эмиграційного дому, або розписуютъ въ газетахъ, а коли яка легковѣрна злакомитъ ся на добру плату и службу тай зайде въ такий домъ, задержують еѣ сѣлаю и не пускають больше на свѣтъ божій.

— Пишуть газеты немѣвъ бы оденъ анархистъ хотѣвъ передъ колькома днями забѣти папу римского. Однѣкъ въ рѣшучей хвилѣ, коли папа бувъ на проходѣ въ своихъ огородахъ, а анархистъ маѣвъ кинути ся на него зъ-за недалекого корѣа, злапавъ его папскій столъ и воддавъ въ руки полиціи. Рѣвно жъ австрійского цѣсаря хотѣли убити, якъ кажутъ.

— Колька майновъ, влстность Philadelphia & Reading Co. въ Шамокінѣ, Па. и околици заштанували роботу въ наслѣдокъ частыхъ дождѣвъ. До 3000 работникоѣвъ потеряли тамъ работу.

— Екзекуторъ податковъ Брон. Якубовскій, зѣ Мушины коло Нового Саяча, пропаѣвъ неначе пѣсь въ ярмарокѣ, забравши зѣ собою всѣ грошѣ, якій лишь вспѣвъ зѣбрати.

— Новѣ 10 короновъ банкноты мають въ Австріи войти въ курсъ зъ днемъ 2. вересня. Барва ихъ е фиолетова и мають на собѣ дату 31. марта 1901 р. Давня пѣтки вже стягненіи зѣ обѣгу.

— Туча зъ хмароломомъ навѣстѣла минувшого мѣсяца село Глубочковъ въ тернопольскомъ пов., Галичина. Вода порѣвала 10-лѣтню дочку дозорця желѣзничного, Юрого, що пасла гусѣ, и она утопилася. Туча попицала много овочѣвъ, а вода позабирала плоты, мосты, пѣски и т. п.

— Себе и пятеро дѣтей отроѣла на рокомѣ вдова Богузова въ угорскомѣ селѣ Св. Иванъ (комит. Бачка). Кажуть, що учинила се зъ нужды и зъ жалю по мужѣ, котрый передъ двома мѣсяцями упавъ зъ хаты и забивъ ся.

— Детективы выслани зѣ Вашингтону, арештували колькохъ урядниковъ, якій мали надзоръ надъ границею мѣжь Мексикомъ и Сп. Державами. Детективы слѣдили, що тѣ урядники давали ся подкуплювати и за грошѣ перепускали до Спол. Державъ много Хинѣцѣвъ (Чайновѣ).

— Эмиграційный урядники въ Волтморѣ, Мд. задержали 126 эмигрантовъ, якій пріѣхали зѣ Европы кораблемъ Napier. Урядники подозрѣвають, що се работники спровадженіи ставлѣвымъ тростомъ, котрі ишли на мѣсце страйкерѣвъ до Питсбургъ, Мікісортъ и пр., а ихъ здогадѣ оправдѣе ся и тымъ, що вѣе они мають бѣлеты вѣды до мѣсца обнѣтыхъ страйкомъ. Таки самы транспорты скебѣвъ мають пріѣхати до Нью Йоркѣ, Филадельфіи и Бостонѣ, але вѣе они будутъ задержаніи и водосланіи назадъ до Европы.

— Готельничій Г. Грамлей въ Cripple Creek, Colo., застрѣливъ миллионера, влстителя копалень золота, коли той пріѣшовъ до готелю, розпочавъ сварку и ставъ водгрожувати ся револьверомъ.

— Канадійскіе работники, котрі працюють по дорогахъ желѣзницѣ С. Р. Р. ще не закончили страйку. Якъ звѣстно, застрайкувачи они ще 17. червня и трафивъ упертый на вперто. Не хоче попустити компанія, не гадають и они. Компанія не може вѣякъ найти людей и рѣшила ся вѣе платити вымѣстѣ \$1.25 денно, \$1.35, однакъ работники водповѣли, що наколи не достануть по повтора доллара на день, не вернутъ до работы.

— Испанскій пѣнцирный корабель „Amboto“ подчасъ мракѣ зѣударивъ ся на захѣдномъ побережѣ Франціи зѣ нѣмецкимъ кораблемъ „Lusitania“ и пробивъ въ его боцѣ такую велику дѣру, що сей до години порнѣвъ въ морской глубины. Зѣ залоги пот. корабля згинуло 4. моряковѣвъ.

— Часті элементарны нещастя навѣшували сего року навѣтъ Сянокѣ (Галичина). 38 громадъ навѣстѣвъ градъ, а вода наробила шкоды въ 48 громадахъ. Старостѣво зарядило ликвидацию шкоды.

— Спиритусова фирма Кароля Винтера въ Будапѣштѣ (Угорщина), добачила, что зѣ еи магазинѣвъ пропадеа много спиритусу (виски). Подозрѣне упало на урядника фирмы якогосъ Анджели. Та сей, зѣмѣркувавъ, что его подозрѣвають, дѣвъ щѣвъ и ажъ въ колька дѣвъ найшли его трупъ въ одномъ зѣ резервуарѣвъ наповненомъ спиритусомъ. Анджели водобрѣвъ собѣ жѣте скочивши до резервуару, але се своею смертію помѣстивъ ся на фирмѣ! Она вѣе той спиритусѣ, де найшли его трупъ, мѣуѣла зничати, на чѣмъ понесла 20 тысячъ кор. шкоды.

— Корабель „Alene“ у даривъ въ ню йорскѣй приставѣ въ малый паровый „бѣвъ“ и розрѣзавъ его на двѣ части. Чотырохъ людей потеряло при томъ жѣте.

— Проливъ крови въ судѣ наступивъ дня 22. м. м. въ мѣстечку Рейнольдсѣ, Мисс. Отгонъ Джансонъ ставъ передъ судомъ за звѣдене дѣвчины. Коли переслухано свѣдѣковъ и два судѣдѣ удали ся до особной салѣ на нараду, залунавъ револьверовый стрѣль. Стрѣлено до свѣдка, котрый свѣдчивъ противъ Джансона. Теперь выняли револьверы и пріятель дѣвчины, тай почалася дѣйствна война... Упало до 50 стрѣловъ, а якъ вже не стало муниципіи и розойшовъ ся дымъ, вынесено зѣ салѣ 4. раненыхъ, мѣжь ними 3. смертельно. Кто давъ починъ до стрѣляня, не знати.

— Село Левочу, епископского комит. на Угорщѣ, навѣстѣла велика пожежа. Въ огни згинуло такожъ 7 особѣвъ, а се стало ся въ наслѣдокъ злои привычки тамошнихъ людей, котрі въ такихъ случаяхъ скорше ратуютъ майно, якъ не идасній жертвы, обхопленіи полумямъ въ горѣючихъ домахъ.

— Множество наскѣкомыхъ появилось въ повнѣчно-вѣсѣдной Буковинѣ, и больша часть огородины, якъ картофля, огѣрки, капуста и пр. упали ихъ жертвою. Тѣ наскѣкомы дуже пажерливы, а селяне, котрі ще такого не бачили, не мають средствъ, чтобы ихъ збути ся.

— Правительственная угорска газета „Budapesti Hirlap“ донесла немѣвъ бы захѣдомъ угорского правительства маѣвъ бути незабавомъ установленый въ Спол. Державахъ повн. Америки греко-католицкій викариатъ. На се становѣе мають выслати о. Евгения Репака, профессора теологіи зѣ епархіи прѣштѣвской.

— Передъ эмиграцію до Рио Гранде де Суль (Бразилія) остерѣгають деякіе рускій и польскій газетѣ галицкихъ селянѣвъ. Въ сѣй провинціи именно закупило одно нѣмецке колонизаційное товариство бѣвалѣхъ пустѣровъ, и побѣщъ Нѣмѣцѣвъ загадує такожъ звернути скода эмиграцію нашихъ людей, чтобы тягнути зѣ нихъ великій хосенъ зѣ розпродажѣ фармѣ.

— Мѣжь 1972 слухачами льѣвѣского университету (въ льѣтнѣмъ поврѣцѣ 1901) було 944 Поляковѣвъ, 595 Русѣновѣвъ, 402 Жидѣвъ, 5 Нѣмѣцѣвъ, 2 Болгарѣ, 1 Мадарѣ, 1 Чехѣ.

— Дефравдацию на 60 тысячъ коронъ выкрыто въ касѣ повѣтѣвой въ Перемышлянахъ (Галичина). Директорѣмъ касѣ бувъ польскій шляхтичъ Заморскій, а кассирѣмъ Пѣселъ Гросманъ. Лекшій и провинційный шляхтичъ утѣкъ свѣтами, але тяжкого жидѣка Гросмана злапали и замкнули до холоднои.

Цѣкавыи листъ зѣ Колорадо прислалъ сими днями о. Игн. Л. Бургаръ, парохъ церкви Благѣвѣщеня въ Денверѣ, Кол. „Много разы, пѣше водѣ, а особливо за послѣдній лѣта, терпѣвъ я майже безъ перестанку на слабѣсть жолудкову и не мѣгъ стрѣвати жадного корму, що мало для мене дуже неприємній наслѣдѣк. Я дуже ослабъ помимо всякой помощи лѣкарской и надаромъ пробовавъ много всѣлякихъ лѣковъ. Прочитавши о майже чудесныхъ наслѣдѣкахъ Трипера Американского Еликсирѣ Горкого Вина, спробовавъ я и тоє, чи бы менѣ не помогло, хотяй послѣ такихъ досвѣдовъ маѣвъ я дуже малу надѣю.

Але сейчасъ по ужитиу колька флашѣкѣ, переконавъ ся я, славити Бѣга, о дѣйствно льѣвичной силѣ Триперового Горкого Вина, котре знаменату зробило менѣ прѣслугу. Дятого незволѣкаючи, поручаю его всѣмъ моимъ крайнамъ и взагалѣ всѣмъ, що хорують на жолудокъ. Е се дуже добродѣйный лѣкъ и послѣ мои думки неперевѣзанныи. Ось дякого заслуге водѣ на загальне подѣержане и загальне уживане“. Сей листъ бувъ адресованый до Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., першого и одинокого чоловіка, що вырѣбляє звѣстѣе Трипера Горке Вино, одинокѣ позитивнѣ льѣвичне вино въ Америцѣ и найлѣпше, яке до свѣдѣченій лѣкарѣвъ записують загально на нестрѣвность, затверджене, недрѣковность, нерѣвность и подѣбный долѣмливости. Можна его достати въ аптекахъ, а где не мають того жѣ, жадай чтобы его спровадили!

Допись.

Скрантонъ, Па., 23. юлія, 1901.
Населению Скрантонъ и околици:
Выдѣю се сѣздѣномъ въ хосенъ страданючѣ людскости. Чѣмъ те все зѣ радости, хотяй чѣмъ, що зѣ великого зѣбурѣшеня не буду въ сѣмъ наисѣсти его якъ поминає, знаюча, що ще теперь многіи мусять тагъ тагѣ терѣтѣи, якъ и перше терѣтѣи. Мѣшкаю водѣ ч. 122 Harper Str. въ Dumfries, Pa. Працюю яко машиниста въ A. D. Spruce, у влстѣлѣвъ уѣлѣныхъ закопѣвъ въ Dumfries. Ще передъ 14 роками пріѣхавъ мѣвъ было подымати ся при пошени паровыхъ пѣловъ и водѣ тодѣ, сѣвъ я въ наслѣдокъ сего, терѣтѣи страданя мѣуа. Робивъ шо мѣгъ, радше ся лѣкарѣвъ, та все дарма. Кождыи поручаѣвъ мѣвъ операцию рѣзанѣи, на шо я не хотѣвъ зѣблѣтѣи. Носивъ подѣвѣи, але и онѣ лишь продѣлывали мой муку. Выє почавъ еиъ тратити надѣю во вылѣчене, коли въ томъ чѣмъчѣишѣмъ подѣду для А-ра Alex. O'Malley въ пѣсѣтѣхъ, пріѣхавъ мѣвъ на гаду, удали ся до него на порѣду. Инѣ загадавъ такъ зѣробитъ, — подѣвѣи ся его лѣченю хѣмѣао електричѣмъ способомъ и нынѣ чѣмъ ся щасливѣмъ чоловікомъ. Выє большѣ, якъ мѣсяцѣ, не вошу подѣвѣи и жѣте мѣвъ мѣше. Почувѣю ся прѣте до обѣвану подѣти до вѣдомости загала, ину болѣту зѣдѣлаи мѣждѣмъ Др. Alex. O'Malley, котрый мѣвъ офисъ въ Burr Building, 134 Washington Ave. въ Scranton, Pa. RICHARD WEBBER.

Хто не-будѣ ехѣе бачити ся во мною, нехай голосѣтъ ся на поимѣе поданныи адресъ:
DR. ALEX. P. O'MALLEY.
Офисъ въ Wilkes-Barre и Scranton, Pa.
Скрантонскій офисъ Burr Building, 134, Washington Ave. Вилѣберскій офисъ 160 So. Washington St.

Scottsdale, Pa.	2205
Сидорятів Ів.	2205
Тузіт Грітц	2206
Савчак Митро	2206
Тиханчак Митро	2206
Соловйова Петро	2207
Breslau, Pa.	2207
Танчак Митро	2207
Блажана Мико	2208
Whitney, Pa.	2208
Гнаткович Василь	2208
Simpson, Pa.	2209
Орляк Петро	2209
Барна Юрко	2210
Марчак Грещ	2210
Васко	2211
Венграт Петро	2211
Микола	2212
Семанік Микола	2212
Бодяков Назар	2212
Витак Антон	2213
Фігель Онисій	2213

(Дальше буде.)

Без вступного до „Р. Н. Союзу“ буде прийматись членів в місяці Октобру с. р.
Д. Пирч,
секретарь

НОВИНКИ.

Добане безплатну пораду.
Кожний, хто має яку справу до суду в старому краю, і напав до головного уряду Руско Народного Еміграційного Дому в Америці на адресу: REV. N. P. BONCHEVSKY, 76 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Руско-Народ. Еміграційний Дом має свого руского адвоката в краю.

— Ситуація сталевого страйку не дуже змінилася. Вправді минулого тижня ходили поголооска, що страйкерів в Milwaukee хотять назад вернути до роботи, але поголооска ся досі не оправдалася. За те в Duquesne, Homestead і Bradock многи робітники зостали зорганізовані, а деякі навіть застрайкували.

— Втопив ся молодий, 18-літній хлопець М. Полоневич з Прайсмбурга, Па. минулого понеділка. Небощик пошов з кількома товаришами до поблизу-кого ставу ловити рибу — упав неосторожно в воду і втрапив браку помочи утонути.

— Скажений несе покусав на Throor, Pa. кількох людей ще в юлію с. року. Люде ся удали ся сейчас до лікаря, котрий повишлював їм ранви і здавало ся, що небезпеченство минуло. Тимчасом в 7 тиждів позітисне оден з покусаних, Русин, іменем Мих. Митерко доставив симптоми скажености і умер серед найстрашніших мук минулого понеділка. Небощик мав 27 літ, походив з села Якубань, спискою столиці на Угорщині і був членом «Єдноты». Поливив жену і 2 дробних дітей.

— Jack Winters, що вкрай золота вартости 280 тисяч доларів і потім признав ся — зобав засуджений на 15 літ в'язниці.

— Страшний лісовий огні зорвали в Росії шкоди около 50 мільйонів доларів. Кажуть, що около 250.000 акров ліса загорівся, а 187 сіль і містечок знашав в часті або цілком вито. Большая часть огнів була дїлом підпалачів.

— Многі люди думають, що рід людський слабше, карловаті, жє коротіше які давно. Тимчасом се неправда. Статистика показує нам, що коли перед 1890 роком люди жили пересічно 31 літ і оден десяту часть року, то за останніх 10 літ жили люди пересічно 35 літ і дві десятих частей року. На 100.000 людей умирало на запалене легких 192, на сухоты 190, хоробы сердца 134, хоробы почек 84, на рака 60, запалене мозгу 42, дифтерію 34, тафоду 34, в старости 54. Се лиш деякі важніші хоробы на які люди умирають, але показало ся, що за послідних 10 літ число умираючих на ті хоробы зменшилось, особливо число ушаряючих на сухоты зменшилось о 55 людей на 100 тисяч в порівнянню до того, скільки умирало 10 літ тому назид.

— На кару смерти засуджено недавно в Іспанії китоландского попа за убійство рідного вѣтця. Нелюдсей, парох в однім з тамошних сіль, дуже часто сварив ся з старим батьком; врешті рѣшив забути ся его. В тѣй дїлі розпущив по селі чутку, що батько збожевѣв и музят его водвести в мѣсто до дому божевѣльних. Вь дорожь однак отроїв старого, а щоби трупа нѣхто не познав, выбрив ему очи, порѣзав цѣлого, розбив каменем голову и закопав вь лѣсѣ. Коли вернув до села, почав кожому з уданым жалем розповѣдати, що его отец помер в шпиталю, а навѣть водправив Службу Богу за упокій его душі. Та мимо того дѣлай злочинць виявив ся, попа покликали перед суд и засудили на кару смерти. Не помогли навѣть заходы епископов и архієпископов, щоби королева помиливала злочинця, для сего, що був попом. Королева не мала милосердія для такого нелюда — и засудь виконано.

— На цѣлѣй кулі земскої жє тепер 8 мільйонів 679 тисяч жидѣв. Зь того найбільше припадає на Европу, бо 6 мільйонів; в Азію и Америцѣ жє ихъ по 800 тисяч, вь Африцѣ 600 тисяч, а вь Австраліи 19 тисяч.

— Виссали. Вь полудневѣ Росії надь Доном и Донцем селяки займають ся ловлю півавок, що приносить їм не малий заробок. При ловлѣ півавок треба неразъ стоати кілька годін вь водѣ, причѣм півавки чѣпляють ся нѣг и высасють кровь. На днях якась селянка зь Каменьского стояла у водѣ довше якъ звичайно, абы налпати больше півавок. Підчас працѣ півавки обѣли еѣ ноги и виссали тільки крови, що женщина зѣмѣла. Вибѣли ще на берег и ту упала безъ памяти, але при томъ розбила горнець зь півавками. Півавки зѣлали ся до нещасной и выпили зь неѣ всю кровь. По кількох годинах побачено опухлу селянку безъ знаку жита, а лікарка помѣч на нѣчо не здала ся.

— Близь мѣстечка Fairville, N. Y. высочив зѣ шинь жєлѣзничий поѣзд, перенесивши пасажирами. Двохъ подорожних, котрі ѣхали вь першѣм вагонѣ, погбила, а 30 вийшло зь рѣжними ранами и потовченнями.

— Мільонового обманства допустив ся Макаров, член дирекції «Донского банку» вь Москвѣ (Росія) при помочи директора Любарского. Макаров задискутував вексель на 1,200.000 рубль, кромѣ того заставив всѣ паперы товариства вь державѣм банку и пропав. Директора Любарского узязнено.

— О. Гр. Грушка, бувшій православний священник вь Old Forge, Pa. и редакторъ «Сѣта», обняв парохію вь селѣ Турчанцѣ, Волинской губерніи (Росія).

— Хинський урядъ прислав 6 молодихъ хлопцѣв зь колеції Пеі-Йонг вь Кантонѣ до університету каліфорнійского вь Сан-Франсиско, щоби тѣхъ познакомились зь американского методоу научанія.

— Всѣхъ мекіканцѣв вь Венесуелѣ ест 2,444,816, зь тѣхъ 2 мільони не знають нѣ читати нѣ писати.

— Скаменѣли дерева злагають просторонь 8 кварталовыхъ миль вь Аризонѣ. Дуже красні оказы сихъ деревъ можна бачити також на выставѣ вь Buffalo, N. Y.

— О. Ант. Ізай обняв парохію вь Wilkes-Barre, Pa.; о. Викторъ Поповичъ, бувшій парох вь Old Forge, обняв парохію вь McAdoo, Pa.

— Ліса корова, червонової масти, поподѣ черево ѣла, такъ само бѣли задні ноги по колѣна и хвѣст до половини; оден рѣгъ зломаний на 4 цѣлѣ, другій жарквлений; выма має дуже велике и выгуге; на передній лопатцѣ зь правої сторони бѣла звѣзда — пропала убогому чоловікови. Хто бы чувъ, бачивъ або знає, де обертає ся така корова, зоволте ласкаво дати знати о томъ на слѣдуючу адресу: Maciej Mroz, Pilsburg, Pa.

Школьный фондъ.
На школьный фондъ прислали вь августѣ 6. р.:

О. М. Подгорный	\$2.10
Вже квітована сума	203.00
Разомъ	\$205.10
Дня 27. августа выплачено Михайлову Куряку зь Elmira Heights, N. Y. студентова на Lehigh University запомогу вь сумѣ	\$50.00

Фондъ школьный вь день 30. августа выносивъ \$155.10
Ант. Вончевскій, кассиръ.

Календарь на р. 1902.

Не забувайте, що за 2 місяцѣ має вийти Календарь «Р. Н. Союзу» на р. 1902.

Тожъ всѣ братства, що належать до «Р. Н. Союзу» зоволте чиме корше попросити списъ своихъ урядниківъ, залучити \$1.00 и подати водповѣди на слѣдуючі питання: 1) коли заложене; 2) скільки має членѣв; 3) скільки маєткы; 4) скільки ситизенѣв?

Братства не належачи до «Р. Н. Союзу» могутъ дати своій адресаръ також до Календаря подѣ такими самими условіями, якъ бизнесмены т. е. за першій цѣль \$1.25, а за слѣдуючій по 50 центѣв за цѣль.

Всѣхъ нашихъ бизнесменѣв упоминаемо, щоби спѣшались зь оголошенемъ. За \$1.25 буде оголошене на 1 цѣль и Календарь дармо. Се дуже дешево, якъ нѣгде.

Образки церковъ, шкѣль, братствъ и т. д. присылайте.

Хто хоче стати агентомъ для збиранія адвертайзментѣв и продажи нашихъ Календарѣв, зоволте зголоситись на повнзшу адресу.

Во всѣхъ справахъ взгляды Календаря належать писати до предѣдателя «Р. Н. С.» на адресу:

Rev. A. Bonchevsky, 10 May St. — ANSONIA, CONN.

Дещо з історії

російської православної місії в Америці.

III.

FROM "SAN FRANCISCO CHRONICLE", May 26, 1889.
Arch-Priest's Murderers Identified.

The wrath of heaven seems to follow the sacrilegious burning of Russian Church.

Since the flames so nearly destroyed the white-fronted temple at 1710

Протоієрей убійники уто-тожнені.

Шимста неба здаєсь сьїдує за богохульнимъ спаленнємъ російско-грецкої церкви.

Від часу, коли огонь майже знищив з білимъ фронтомъ святиню на Powell Street, 1710, пороблено сен-

Powell Street, sensational developments and disclosures have been made, and yet the end is not. The Chronicle has already told the story of Arch-Priest Paul J. Kedrolevanski's mysterious death. (See Chronicle June 23, 1878.) Yesterday new facts came to light more particularly as regards the causes that led to the arch-priest's tragic taking off, the identification of the murderers and the story of their flight and escape.

When Arch-priest Kedrolevanski came to San Francisco with his wife from Sitka, he was well received by both clergy and the laity of the Greek church in this city. He was reputed to be a man of rare talents, of noble aims and high moral purposes. Previous to his coming here he had been in favor of separating church and state, and looked upon this movement as a future blessing for the government and people of his native land. His ideas for the separation of church and state, did not meet with the approval of his fellow clergymen in the bishopric of Alaska, and this was the first question upon which the inmates of the bishop's house failed to agree.

The arch-priest was not long in America before with his own eyes he discovered great abuses in Alaska. He soon realized the ill treatment of natives by the fur monopolies, and the poor management of the Russian churches, and later, when he took up his residence in San Francisco, his eyes were opened to matters which filled his soul with sorrow, amazement and disgust. He knew that the Alaskan custom of priests receiving fees in payment for sacraments had been in vogue for 150 years, and he realized the want on the many isolated islands of church discipline and religious attention. He conceived the idea of purchasing a schooner, and converting it into sort of floating bethel or house of worship. From his friends he received some money toward this end, opened negotiations for the purchase of a vessel. His plan was to separate the teachings of Christ in Alaska from abuse of natives, robbing, licentiousness and riotous living. He wanted the sanction of the Holy Synod in this proposed movement of reform, and to that end prepared papers that were to be sent to St. Petersburg. In these documents he sought to show the importance of his movement, the urgent need of reform, and necessarily was called upon to inform higher authorities of the condition of affairs here. The documents charged immorality, and recited the wrongs of the Alaskans at the hands of American corporations.

This was the condition of affairs upon the night of June 17, 1878. Upon that evening Arch-priest Kedrolevanski called at the store of a well known merchant on Montgomery Street. The merchant was his friend and confidant. To him Kedrolevanski showed the documents, and said that his life was in danger because of the papers which he was about forwarding to St. Petersburg.

— "Kedrolevanski," said the merchant to a Chronicle reporter last evening, "was afraid of his life. Not only was he in fear of his colleagues, but of the Alaskan fur corporations. I remember it was a bright moonlight night, but he was afraid to leave my store, and after I had read the papers I accompanied him two blocks and left him near his room at the corner of Washington and Kearney Streets. I had noticed two men following us, and recognized them as Amosoff and Gudatoff, Russian tramps, whom I had seen in my store and about the town. As I left the arch-priest they caught up with him. That was the last time I saw Kedrolevanski until the following day, when he lay dying in the city prison. In a few moments after I left him that night the fatal blow was struck. At Coroner's inquest the documents and papers shown me by Kedrolevanski were missing, and were never afterward found. They were certainly stolen by the two assassins."

The Coroner's inquest over the remains of the dead arch-priest was held a week after the victim was assaulted. The feeling among the Russian and Greeks of the city was strong against Father Kovregin, who was known as an enemy of Kedrolevanski. In fact several witnesses at the inquest gave testimony that pointed as suspiciously at Kovregin as the instigator of the crime. Kovregin too, had been handled without gloves, in the documents prepared by the arch-priest, and which disappeared on the night of the assault. Father Nicolas Kovregin was charged with the most heinous crimes and all manner of licentiousness. One of the witnesses connected the clergyman with the disappearance of the documents. Despite these facts the coroner failed to elicit very much testimony as to the documents. There was more or less talk at that time, — "that the jury had been corrupted," — but, nevertheless the verdict was, — that Kedrolevanski came to his death at the

hands of persons unknown. Within a week after the inquest Father Kovregin went to Oakland and from there to Los Angeles. When he finally returned to San Francisco he tarried only for a time. To-day he is said to live in England. Vladimir Welitski, who was Russian Consul General in this city at that time, and who was an important witness in the case, was long since recalled to Russia. Deacon Kedrolevanski, a friend of Kovregin, is now in Siberia. Bishop John was recalled to Russia. Mendelev, a former roommate of Kedrolevanski, has long since disappeared. Joseph Blumberg, an acquaintance of the arch-priest, is no longer here. Thus, of these who knew the arch-priest few remain. The work of covering the trail of the assassin and suppressing the true story of the murder has been well done, even at an outlay of many thousands of dollars. At the end of eleven years the truth is coming out, and the mystery of Arch-Priest Paul J. Kedrolevanski's murder is a mystery no more.

Коли протоієрей Кедрованський прийшов до Сан Франциско з своєю подругою з Сіткі, духовенство і народ в тім місті прийняли його радо. Він мав славу чоловіка з талантом, благородних намірів і високих моральних цілей. Перше, ним він сюди прийшов, він стояв за розділом церкви від держави, і уважав сей рух, як будуче благословенство для ради і народу в його ріднім краю.

Його ідеї про розділ церкви від держави, не поділяли його товариші-священники в єпископальській, і се була перша справа, що до котрої не було згоди між жителями в єпископальським домі.

За недовгий час свого побуту в Америці протоієрей зобачив на свої власні очі тяжкі надужити в Алясці. Він скоро замітив, що монополія фурої не добре обходять ся з тулубцями, та лиху управу російськими церквами, а потім, коли він замешкав в Сан Франциско, його очі зобачили много такого, що наповнило його душу болем, зачудованєм і відразом.

Він знав, що аляскинський звичай священників брати фурої за плату за тайни тривав через 150 років, і він почув потребу церковної дисципліни і релігійної опіки на многих відокремлених островах.

Йому прийшла гадка купити плахтарку, і зробити з неї плавучий килимок або дім молитви. Від своїх приятелів дістав він на се трохи грошей, тай торгував судно. Його наміром було відіслати науку Христа в Алясці від обманюваня тулубців, рабінства, розпусти і непорядного життя. Для сего намірею реформи він хотів санкції святишого Синоду, і задалого завад писемю, що мало бути вислане до Ст. Петербурга.

В тім писемі він старав ся доказати важність свого наміру, перекрутити потребу реформи і конечно мусів поінформувати висшї власти о тутешних відносинах. Писемю говорило о неморальности і висяляло кривди Аляскинцѣв, які сї терпіли з рук американських корпорацій.

Так стояли справи під ніч 17. юнія 1878. Вечером того дня протоієрей Кедрованський прийшов до складу одного добре звісного купця на Монгомету улиці. Купецъ був його приятелем і повірником. Йому показав Кедрованський документи і сказав, що його життя в небезпеченстві задля писем, які він має вислати до Ст. Петербурга.

«Кедрованський», сказав купецъ до репортера газ. Chronicle о-статного вечера, «бояв ся о своє життя. Не тільки бояв ся він своїх товаришів, але і аляскинських фуртових компаній. Я памятаю, що тоді була ясна місячна ніч, та він бояв ся опустити свій склад, і прочитавши писемя, я відправив його два бланки і лишив його коло його станції на розі улиці Washington і Kearney. Я замітив, що за нами їде двоє людей, і пізнав в них Амосова і Гудатова, російських волоцюг, котрих я бачив в своїм складі і у місті. Як я опустив протоієрей, они прилучились до него. В послїднє бачив я тоді Кедрованського аж до слѣдуючого дня, коли то він лежав близький смерті в міській в'язниці. В кілька хвиль після того, як я його лишив тої ночі, фатальний удар зїстав завданій. Підчас слїдства коронера документів і паперів, які мені показував Кедрованський, не було і ніколи їх відтак не знайдено. Іх певно викрали два убійники.

Слїдство коронера над тїллями останками протоієрея, відбулось в тиждень після того, як він упав жертвою нападників. Росіяне і Греки в місті виражали ся остро против отця Коврегїна, о котрім знала, що був неприятелем Кедрованського. Се факт, що кількох свідків при розправі подали свідцтво, що викладало на Коврегїна, як побудителя до злочину. Коврегїна теж описав без рукавичок протоієрей в своїх документах, котрі згинули в ніч, коли його нападено.

Отень Николай Коврегін був обжалований о найбільше звѣрскі злочини і о великого рода розпусту. Однє свідѣство залучив священникъ зъ зняженимъ документѣмъ. Помимо тѣхъ фактѣв судя слїдчий не потрафивъ витягнути много свідѣцтва до тѣхъ документѣв. В тѣмъ часѣ було больше або менше бесїди про те, «що суди були підкуплені» — та помимо того видано о-

суд, що Кедрованський втрапив жє зь рукъ незнакихъ людей. В кілька днівъ по розправѣ отця Коврегїна пїйшов до Oakland, а звідти до Los Angeles. Коли жъ вкінцї вернув до San Francisco, то бавив лишъ недовго. Тепер, кажуть, вінъ жє в Англії. Володимиръ Велітскій, що був тоді російськимъ консуломъ генеральнимъ в тѣмъ місті, і котрийъ бувъ важнимъ свѣдѣкомъ в тѣй справѣ, давно відкликаний до Росії. Дяконъ Крежановскій, приятель Коврегїна, давно зникъ в Сибїрі. Єпископа Івана відкликано до Росії. Мінделев, давнійшій сожигель Кедрованського, давно зникъ зъ виду. Йосифъ Блюмбергъ, знаменитий протоієрей, давно тутъ нема. Такъ отже, зъ тѣхъ, що знали протоієрея, мало хто зїставъ. Дїло покрити слїду убійниківъ і загущованія правдивѣй історії убійства зроблено досконало хочъ і коштомъ многихъ тисячъ доларівъ. На кінцї одинадцяти-го року правда виходить на верхъ і тайна убійства протоієрея Павла І. Кедрованського не естъ більше тайною.

Руско-американська народна пїсня.

XXIII.

Добре вь Америцѣ я їде робота:
Заробимъ сѣ, напїємъ сѣ, не бїє мѣ постоа.
Облечемъ сѣ яко пан, седнїмъ себе на диванъ
Годанка мї кланка.
Станемъ горі, закуримъ сѣ фѣйку кукурїчну,
Обуемъ сѣ в пеканѣ цїзма, пудїемъ на спаїрку.
По месцѣ сї прехадзѣмъ, нїхто мї нїч не гадзѣ,
Вшецко в порядку мам, вшецко бї мѣ то чешило,
Лемъ то една мѣ вѣдъ мерзї,
Же мамъ жену мѣду вь краю,
Хто мї еї вьнудѣ?
Але я сї розвеселїмъ, якъ згаднемъ за пѣйду,
Жї я еї дадо пошлемъ — не булѣ мацъ вьуду.
Десятъ талари газдова — петнацѣ до салону,
То невтрадїмъ еше звїщѣмъ зъ того.
Якъ я пошлемъ паръ сто златихъ до краю родзїне,
Тѣмъ сѣ вшїцкѣ зачудую, скадзїмъ тѣ такїдѣ.
Людзѣ се старайо, жє пенезї не майо, жє мї легко їде.
Попробуй тѣ мѣлай краянъ вь Америцѣ робїцъ,
Тѣдѣ повїшъ жєне, дзѣцомъ, жє то крєвавторнє.
Палкомъ сомъ зогнуванї од глави до петп,
Сухей вїткї немѣмъ цалей, сїли докладамъ,
На све здравѣ нїч не дѣамъ,
Лемъ кедъ роботу мамъ.

Засївавъ Дмитро Садорїя, в Ансонїї, Конн.

Нездоровї для него...



Вь глубину и темну нѣчь доставъ сѣ злодїй до мешканя фармера, котрий спавъ собѣ сномъ блаженныхъ. Злодїй обшукавъ цѣлїй домъ, розбивъ куферь, взявъ грошї и вже хотївъ утѣкати вѣнкомъ, коли вь тѣмъ фармеръ прокинувъ сѣ. — Маю непростеного гостя — шабнуло вь него вь голову, вь одной хвилї хопивъ за револьверъ, прицѣпивъ сѣ и крикнувъ до злодїя:

— Гей, містеръ, не спѣшть сѣ! Вь додатку до моихъ грошей я вамъ дамъ еше пїгулку на прочищенє — вь видѣ револьверової кульки... Она вь дорожѣ на другій свѣтъ придасть сѣ для васъ лѣпше, якъ грошї!

— Охъ, паночку — водъ повѣть злодїй (змѣркувавши, що утѣкаючо вѣ нѣчо не зробить) — можете собѣ водобрати свои грошї, мене набити и дати до арешту, лишъ не гостѣть тѣмъ пїгулками! Я маю досвѣдѣ на своихъ шкѣрѣ, що они для мене дуже нездоровї...

Чалїй.
„ГРОМДСЬКИЙ ГОЛОСЪ“, раднїальна газетѣ для руского робучого народу виходить у Львові щѣ тижня, зъ образками и коштомъ на рїхъ \$1.50. Грошї треба послати натурїю агента: Mr. M. Kolodiy, 32/3 Shamokin St., Shamokin, Pa., а доносъ на адресу: Red des „Hromadskyj Holos“, Lubliner — Union Gasse, 5, Lemberg, Austria, Galicia. — Агентъ для Спол. Державъ вь М. Колодїї. Агентъ для Канады вь Георгѣ Сиротку, P. O. Ethelbert, Man.

ЛИШЬ до нового року!

Можна буде купити вь редакціи „Свободы“ тї книжки по зниженѣй цѣнѣ:

1. Образки зь Америки	10
2. Народный Рухъ Австро-Угорщїны	15
3. Канадїська Русь	10
4. Конституція Сполуч. Державъ Пѣвн. Америки	10
5. Де-що про права и суды вь Сполуч. Державѣхъ, а особливо вь державѣ Пенсильванїи	10
6. Тиммо Гаврилукъ	15
7. Г. Оповѣданя	15
8. Про водступництво водъ російского вѣрстванїя и нѣхъ пересѣдованя	10
9. Американскій шляхѣцъ	15
10. Воробѣя вь працѣ	10
11. Корабѣ вь алясчѣ робїтнїкѣмъ організуютъ сѣ?	10
12. Календарь зь образками на р. 1901	50
13. Весела книжочка зь образками	30

Если бѣ кто купувать кожѣду книжку зь особѣна, то тѣхъ 13 книжочокъ будутъ коштувати его \$2.10. Хто пришлѣ \$1.50, томо вышлемъ всѣ 13 книжочокъ и оплатомъ почту.

Але лишъ до нового року. Грошї треба присылати напередѣ.

ВЖЕ ДРУКУЄСЬ
Календарь „Союза“ на рѣк 1902.

Вь календарї тѣмъ кромѣ многої цѣнавыхъ рѣчей буде такожъ **УСТАВЪ ЦЕРКОВНЫЙ.**

Замовленя и грошї (50 центѣвъ за оденъ) просимо прислати завчасу на адресъ предѣдателя „Союза“:

REV. A. BONCHEVSKY, 10 May St., ANSONIA, CONN. або до редакціи „Свободы“

ВСЯЧИНА.

Мертве море.

Мертве море лежит около 25 миль на полудневный восток від Брод-салиму. До него вытекают с юга річки Йордану с півночі і ріки Веди-ел-Сеїб с полудня. Все воды что вли-ваются с до сего моря суть мягкі і сьвіжі, але вода самого моря с остра, солоня. Подорожники що за-вдавали се море, кажутъ, що вода ето е дуже пекуча для очей, нося навіть уст. В кождім галоні сего воды находится с около 3 1/2 фунта різ-ных солей. Соли ті без сумніву по-ходятъ с великих скал, що творять берег, рівно-ж изсуші чистої сирки видно на берегах і приликають до него долин. Сила тих домішок (со-лей і сирки) збільшаєсь через стале пароване воды, котре покрыває ціле озеро своего рода кракою. Вода з мертвого моря тяжша від звичайної морекі більше як о одну десяту часть. Звідси походять, що на ній дуже легко плавати. Оден ученый, іменем доктор Рабинсон, що не знав зовсім перед тим плавати — пла-вав по сій воді, сівав, лягав, а на-віть ходив по ній. Фактом есть, що плаваючі по мертвому морю не годен втратити ніг під водою.

Давніше вірили, що в мертвім морю не живе жадне сотворіне, та що стахи перелітають понад него падають неживі у воду. Новші до-слідди подорожних показали, що се не зовсім правда; деякі подорожні стріляли дикі качки плаваючі по тім морю, між тим як бекаси, ку-ропатки, жайворонки, голуби і за-ячьи подикують ся на берегах, а в болоті сего моря відкрито 18 родів низших сотворінь. Море с 46 миль довге, а его найбільша широкість выносить около 10 миль. Оно е розділене на дві части півостровом або раменем, що вистає з вєсхідно-го берега; води на північ від пів-острова доходятъ глубини 1,300 стіп, на полудне від него-ж суть місця плиткі.

Найбільше уваги гідною річею ест мабутъ те, що море се лежить страшно глубоко, бо 1,212 стіп вніже від моря середземного, та не має нігде відпливу, замкнене само в собі. Там чудної форми нема нігде в світі.

В полуднево-західній стороні озе-ра находитъ ся гора Хашур-Усдерм. С она пару миль довга і около 300—400 стіп висока а складає ся з камінної соли, зверху покритъ гіпсом і вапняком.

Лютенант Линч, член американь-скої вапняки, так описує їзду сии морем: «Дує холодний, північний вітер, коли ми вийшли на море зі сторони ріки Йордану. Ми хотіли їхати на захід, але сильний вітер робив всі наші усилія в тім напря-мі безуспішними. Вітер сильнішав а філи підносились чим раз вище. Вода, що падала на людак або на нас, сейчас випаровувала і лишала по собі малі кришталіки соли. Во-да, скоро лиш вилала на тіло, ко-трого з нас, справляла сверблене, але найгірше некла она в очі.

Ми не годні були посушатись впе-ред нашими тяжко наладованими човнами, тим більше, що вода була о саме судно мов великаньскими мотозатами, наші одичи покривали со-лею, а уста, носи і очі свербили страшенно.

Ми були приготовані на найгір-ше — думали навіть, що прийд-дєсь почувати на озері. Тимчасом коло 6 ої години вітер нараз при-тих і вода успокоїлась. Тепер ми попливали без жадної трудности по поверхності мертвого моря, котрого води майже не подавались під ва-гою нашого судна.

— ЯПОНИЯ, ся невелика азія-тична держава задляєсь всьхъ сво-ихъ скорьшихъ поступкомъ. Не лишъ число людности взросло сильно (15 проц.) за послѣднихъ 11 роковъ, але такожъ промислѣ, гандель і вагальна просвѣта. Въ прогнѣ 14-льть число пр. компаній взросло зъ 400 на 2000, а ихъ капіталъ зъ 5 на 122 міліонѣвъ сѣт. (сн — 88 цѣт.) Число гандльовыхъ ком-паній взросло зъ 650 на 4000, а

капіталъ зъ 9 на 300 міліонѣвъ. Число шкѣлъ і школярѣвъ такъ са-мо сильно піднеслось, бо коли 1889 р. ходило двѣдцять до школы лишъ 8 тысячъ то 8-льть познѣше хо-дило ихъ вже 32,000. Дѣтей въ звичайныхъ школахъ збільшилось о цѣлый міліонъ (зъ 3 на 4) та-кожъ въ короткомъ лишъ часть, а числа газетъ за 17-льть збільши-лось 8 рази. Словомъ Японці пи-влизують ся не на жарть. Вправдѣ політичній ихъ права ще не ду-же великі, въ всенародныхъ выбо-рахъ бере участь лишъ оденъ мі-ліонъ (на 44 загального числа меш-канцѣвъ) людей, але вже і въ томъ напрямѣ сѣбно реформы. Въ мѣ-сцевыхъ выборахъ вже бере участь 2 міліоны Японцѣвъ, коли недавно право голосованія мала лишъ четве-рта часть сего числа. Рівно-ж заведе-но представительство меншости, а въ теперѣшнихъ соймѣ лишъ кождый четвертый посолъ е шляхтичъ, а прочі люди «проста».

Просьба

до всѣхъ Братей Русинѣвъ і Славянъ, о ласкавий даръ, на маючу ся построи нову церковь изъ твердого ма-теріяла въ Устью рускомѣ (на Лемкахъ въ Галичинѣ). Прабѣгнути къ сей умили-тельной просьбѣ, поводуютъ тіи обстоятелства: 1. Устье руске ест осередкомъ Лем-ковщины, той підбескид-ской стороны, изъ котрой найбільше нашихъ Русинѣвъ-Лемковъ въ Америку выемигровало. 2. Въ томъ селѣ при церкви тамошней, дуже старой і малой, отбы-ваются роковъ-рочно два от-пуста. 3. Суть призволены ярмарки. 4. Ест тамъ почта, постерунокъ жандармеріи, і неолдгий часъ прибуде стація желѣзницѣ і пр. Тое все наведенное, каждого на-глядно перекоуе, що въ такой мѣсцевости, где ест большій припливъ чужо-стороннихъ людей, доконче иотребна ест і красна цер-ковь, яко оплотъ, для под-держанія народности рус-ской, і вѣры нашої святой по восточному обряду.

Извольте Братия Русины, своимъ щедрымъ подаяні-емъ, сему богоугодному і патристическому дѣлу, прийт-и въ помощь, а устрѣте собѣ памятникъ въ благо-дареніе Богу небесному, за всѣ его добродѣйства. До-броохотній пожертвованъ, най извольте Братия Ро-димцѣ, вручати въ каждомъ плейзѣ на ту установленому безплатному колектору або впросто на мою адресу. Бла-годарячи вже напередъ ще-дрыхъ дательвъ русскимъ словомъ «Спаси Богъ» — остаюсь съ сердечнымъ по-здоровленіемъ для всѣхъ.

REV. TH. OVUSHKEVICH
Russian Cath. priest,
P. O. Box 4.
MAYFIELD, Pa., Lack'a Co.

Въ редакціи „Свободы“ можно купить слѣду- ющіе книжки:

Рускій букварь	цѣт.
Читанка для П. класъ	30
Читанка для III. класъ	40
Читанка для IV. класъ	50
Библия мала	30
Библия велика	50
Руско-англійскій проповідникъ	50
Маркусъ, оповѣдане	25
Колѣше зѣвря говорали	25
Лисъ Микита	10
Нашъ звѣрята	50
Робинзон Крузо	25
Народній казки ч. I.	25
Народній казки ч. II.	25
Рускій співанникъ	40
Новомодный співанникъ	15
Молитвенникъ для дѣтей	10
Народній рускій молитвенникъ	30
Народній руск. молит. (звѣща оправа)	40
Писмо-послѣвѣ	45
Молитвенникъ	\$1.30
Молитвенникъ (звѣща оправа)	1.60
Хвалите Господа	1.20
Хвалите Господа (звѣща оправа)	1.80
Образки для дѣтей за оденъ	1.10

Хто замовляє повнѣзій кни-жки мусить прислати заравомъ кий книжокъ не высылаемо.

БРАТСТВО Св. АА. ПЕТРА і ПАВЛА
ВЪ ANSONIA, CONN
Гавр Дзидикъ, председа.; Ст. Собиць,
заступникъ; председа.; Г. Горбаль,
секретарь, 130, Main str., Derby, Conn.;
Ил. Глыва, заст. секр.; А. Подбержнякъ,
касиръ; Д. Сидоракъ заст. кас.; М. Под-
бержнякъ канцляръ; оп. хористъ: Петро
Киринъ въ Ансоніи і Нико Качмарчакъ
въ Дерби; Ст. Петровскій дьверникъ; А.
Горбаль секр. Союза, Box 320, Derby, Conn.
Въ Waterbury філія: Д. Демановичъ пред.
И. Констанкевичъ секр.

УРЯДЪ БРАТСТВА Св. ПРОРОКА ІЛИИ
въ SCRANTON, PA.

Демко Лешко председа.; М. М. Ю-
гасъ записникъ, Стеф. Масларъ касиръ,
Семанъ Чинакъ контролеръ, Анд. Ви-
лацкій секретарь. Листы адресовати до
секретаря А. Виллачкого, Warren Str. No 8

Братство св. Петра і Павла въ
Trauger, Pa.

Иванъ Червѣнка, председа.; Мацей
Бидеркъ, мѣсто-предс.; Иванъ Гарай,
секретарь, Box 7, Trauger, Pa.; Аладаръ
Кужденій, записникъ; Петро Сленовскій
касиръ.

УРЯДНИКИ БРАТСТВА Св. ЮАНА
ХРЕСТИТЕЛЯ ВЪ TRAUGER, PA.

Ив. Фаринякъ, председа.; Ал. Се-
маняцкій, мѣстопрес.; Т. Гравия, секре-
тарь; М. Берещій, касиръ; контролеръ
Д. Гринко і М. Югасъ; дьверникъ Пор-
Подольскій. Мѣтінги відбувають ся кождо
другу недѣлю по першомъ въ гали цер-
ковнѣ.

Урядъ братства св. Арх. Михаила въ
Yonkers, N. Y. на роки 1901:

О Варика председа.; И. Шеленцій
заступникъ, Варт. Дуриакъ секретарь,
Титъ Дубецъ заступникъ, Анд. Драганъ
касиръ, А. Телехъ заступникъ, С. Радко
контролеръ; оивкумъ хористъ: Аф. Ду-
банскій, Иванъ Снякъ, И. Павелчакъ,
А. Сивикъ, С. Скаринъ дьверникъ, Д.
Фешъ заступникъ, Г. Микудакъ капи-
танъ.

Урядъ братства Трехъ Святителей
въ Whitney, Pa.

Пв. Социанскій председа.; Ив. Ве-
зникъ заступникъ, Сигр. Горюхакъ кас-
иръ, П. Зевада секретарь, Анд. Широкъ
писарь, Ос. Дворячко оивкумъ хористъ.
Вас. Креть дьверникъ. Мѣтінги відбувають
ся кождою недѣлю по 15-мѣ. За-
ложено 21-го фебруара 1900.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River St., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарневице?
Запытай ся де Митренко;
Готель, вису, пиво мае,
Повий сляканы доливаетъ.
С цигаръ, е і гали
На мѣтінги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодо цѣнае, —
А що выпьешь, то знай брате,
Поде дальше, якъ у пати!

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Nort-
hampton, Pa. і околицію
M. F. S. Kesk.

Только до него удавайте
ся, а вѣтъ всѣхъ красно і
туно обслужить.

Гей Русини! чи знаете вы до-
рогу до дешевого і доброго куп-
на? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него
знаете одинокій, найдешевіи, най-
лучшій і наймоднѣйшій сторъ зъ
уборанни. Купите добре „шифкарты“ і
скоро а безпечно поїдете вакъ грошъ до
старого краю. Не гадайте однакъ, що то
яке все — ні! Вѣтъ мѣе чей найпара-
днѣйшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите
ся, якъ въ рѣднои бабки на
весѣлю.

Цѣны за мѣно дово не шукала, проте
подою до вѣдомости
можитъ вѣрителимъ і знакомымъ, що а
переводивать ся вѣтъ Рѣдического дѣна
і маю теперъ готель на Market Str.
ТЕОДОРЪ ХОМЯКЪ,
готельничій въ Mt. Carmel, Pa.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Каждый Русскій маючий яку небудъ
потребу въ Нью-Йорку, чи въ околици,
повнѣнъ вступити до того готеля, бо
тутъ дѣлаєтъ наводорошій і найташій
напитки вського рода і порадъ, де най-
лучше купити шифкарты.

С. М. НАТНАВАУ,
агѣнтъ водъ огневой асекураціи
компаніи.

Колѣтуе такожъ грошъ за рентъ. Мае
два дома до ренту на Race str., три дома
на продажъ на Hill str., дома до мешканія
або на продажъ на Blakely, Olyphant, Pa.
Цѣна дуже низька.

CHRISTIAN SCHMIDT,
203 W. Coal Str.

САЛУНСТАМЪ ДО ВѢДОМОСТИ
Я утримую на складѣ
наибѣйшій напитокъ, якъ те-
періційнъ соду, джидер-
ейль, саспреа, пиво въ бу-
телькахъ бѣле і червоне,
ваує биръ і портеръ.

Авш салунисты спробуйте, а перекоуаєтъ
ся!

ОДИНОКІЙ ПРАВДИВЫЙ
въ Америцѣ
РОСІЙСКІЙ СОРТОВАНЫЙ
—ЧАЙ—
...попѣ назвою...
„САМОВАРЪ“.

Спробованъ сѣю просто черезъ Си-
биръ і продаєть только въ г.товыхъ за-
пакованныхъ пачкахъ для охоронъ лю-
бителей доброго чаю сардъ фальшо-
ванъ або продажею не стоящихъ ничѣго
машиницъ.

Чай розсылаемо по цѣлѣй въ Амери-
цѣ, если хто пришле десятъ часть цѣны
на задатокъ въ стемпахъ (почтовыхъ ма-
ркахъ) а решту заплатитъ при получѣнии
пачка С. О. D. Цѣна 60 цѣт., \$1. \$1.50
\$2.20 за фунтъ.

Чай въ пачкахъ 1/4, 1/2 і одно-
фунтовухъ.

На пересылку почтою просимо всегда
доплатити 10 цѣнтовъ болше за кождый
фунтъ.

RUSSIAN BAZAAR
341 E. 10th Str.
NEW YORK CITY.

P. V. OBIEGUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложений въ 1894 р. Про-
дае шифкарты на всѣ корабельні лінії
дуже тано.



Посылає грошъ до всѣхъ частей свѣта
дуже скоро і безпечно.

Мешкає 4 „блочки“ водъ руской церкви
на „Свѣт-Сайдъ“. Естъ часть перестати
сѣю до тѣхъ, а поспрати сѣю.
Розмовите ся зъ нимъ по руски.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Вырабляє бѣле і червоне
пиво, портеръ і ейлъ на-
ибѣйшого гатунку въ стейтѣ.
Уживають лишъ наибѣйшо-
го ячменю і хмелю. Дер-
жить все чисто. — Услуга
добра.

Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Ба-а-а, а се що?

Въ Нью-Йорку вырабляютъ Ру-
сины дуже добра а танъ ю-
ниевъ сѣгара. Русины і всѣ
рускіе бизнесмены замовляютъ
у сего, а не жиловске драпте, що
нѣчого не вартъ. Пишѣтъ на адресу:
John Parylak & Co.
406 E. 72 Str., New York City.

PATENTS
promptly procured, OR NO FEE. Send model, sketch,
or photo for free report on patentability. Book „How
to Obtain U. S. and Foreign Patents and Trade-Marks“
FREE. Patent terms over offered to inventors.
PATENT LAWYERS OF 24 YEARS' PRACTICE.
20,000 PATENTS PROCURED THROUGH THEM.
All business confidential. Sound advice. Patents
granted. Write to
C. A. SNOW & CO.
PATENT LAWYERS,
Opp. U. S. Patent Office, WASHINGTON, D. C.

B. J. Keogh.
Продає всякий напитокъ
темперіційнъ, вайсбиръ і
селдеръ.

СПЕЦІАЛЬНІЙ ОРДЕРЪ
НА ВАЛЪ, ПИКНИКИ, ВЕ-
СѢЛЯ І ДРУГІ ЗАБАВЫ
ДОСТАРЧАЄ СКОРО.
Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.

— ВЪ —
Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.
Наибѣйшій рускій компаніичный сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а те-
перъ побольшеный, украшений і на ново
уряджений. Новый домъ великій,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18,000
доказує, що може ком-
паніична работа. — Всѣ ро-
зумы Русины належать до тон
компаніи, купуютъ зѣ своего власно-
го стору значить, спмагають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою \$2000.
Заряджає нимъ:

Теодоръ Федько

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылає грошъ до краю
въ проту 14 днѣвъ.

Продає шифкарты такъ
тако якъ і компанія въ Нью-
Йорку.

Продає такеты кождый
до Нью-Йорку.

Продає правдуу крайову
паловку і вино.

Гавриль Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.



Має завсѣгды на скла-
дѣ сѣвже, добре пиво въ
великихъ і малыхъ бочѣв-
кахъ зъ наилучшихъ брова-
ровъ, горѣвки і лікеры
наибѣйшого гатунку.

Братя! замовляйте у сво-
го!

ВЪ ГОТЕЛЮ

GUS MILLER,
716 Carson Str.
S. S. Pittsburg, Pa.

дѣстапешъ всегда велику склянку сѣ-
жого пива, добру перекуску, наибѣйшу
паловку

Готель отворений день і
ночь.

Перекуску сѣвжу можна
дѣстати въ кождомъ часѣ.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

O. Murdza & Bros

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

O. МУРДЗА і БРАТЪ

Сторъ заосмотренный най-
лучшими товарами, спрова-
дзованными впросто зъ першор-
рядныхъ складѣвъ. Живить
вѣтъ майже всѣхъ Русинѣвъ
въ Mt. Carmel. Продає такожъ
майнерскіе одяги і посылаетъ
грошъ до старого краю тано,
точно, скоро і безпечно.

J. BOBKOWSKI
ПРІДІРІЕМЦЯ ПОХО-
РОНѢВЪ.

Вынаймає такожъ, керичи і на но-
роны, хрестыны і всѣля по дуже
низькимъ цѣнахъ.



300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

Оденъ зъ наибѣльшихъ
броварѣвъ въ
Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишъ разъ по-
коштує сего пива, то
нишого вже не хоче
пяти.

Голова водъ него
ніколи не болять,
бо естъ здорове і по-
живне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.

SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)
424 Shamokin str.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салунъ рус-
кій. — Найлучшій напитокъ
можно тутъ дѣстати, якъ: пи-
во на шклянки і бутельки,
вина розмантого гатунку,
горѣвки досконалы, цѣгара
дуже добрый.

Сивѣшѣ Братя Русины до
своего братчика Юлька.

Юліанъ Копистанскій
(JULIAN KOPYSZANSKI)<